

Juli 2015

Fitness Check Vogel- en Habitatrictlijnen

Natuur biedt bescherming aan drinkwaterbronnen

Natura2000 draagt bij aan het beschermen van de natuurwaarde van onze bronnen en daardoor ook aan het behoud en de mogelijkheid tot gebruik van de bron voor de drinkwatervoorziening. Natuur vormt een goede bescherming voor de waterkwaliteit. Andersom is de drinkwatersector van belang voor de natuur. Drinkwaterbedrijven in Nederland beheren ongeveer 24.000 ha natuurgebied, vaak aangewezen als Natura2000-gebied. De sector levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de (inter)nationale natuurdoelen. Drinkwaterbedrijven zijn in publieke handen, ontvangen geen subsidies voor het beheer en hebben een wettelijke taak in het (mede)beheren van terreinen ter bescherming van de bronnen voor drinkwater. De continuïteit en kwaliteit van het beheer is daarmee geborgd. Uit klantonderzoeken blijkt dat een grote meerderheid van de klanten positief staat tegenover beheer van natuur door het waterbedrijf.

- **Erken het wederzijdse belang van natuur en drinkwater in het ruimtelijk beleid.**

Waterbeheer en Drinkwatervoorziening dwingende reden van groot openbaar belang

Water kan, onder andere bij overstroming, tot maatschappelijke ontwrichting leiden. Het waterbeheer van de waterschappen is via waterkerings- en peil beheer er op gericht de calamiteiten of schade daarvan, waaronder overigens ook schade aan natuur, zoveel als mogelijk is te voorkomen. Maatregelen ten behoeve van Waterbeheer moeten derhalve na afweging kunnen prevaleren boven natuurbelangen.

Drinkwaterbedrijven spannen zich in om effecten van waterwinning op natuur te minimaliseren en juist toegevoegde waarde voor natuur te creëren. Niet altijd kunnen effecten op natuur worden voorkomen of opgeheven. Ook is het niet altijd mogelijk de mate van het effect op de natuur onomstotelijk vast te stellen. Aanwezigheid van effecten van waterwinning op natuur moet niet per definitie leiden tot ingrepen bij de waterwinning. In de belangenafweging door bevoegd gezag is maatwerk nodig en moet een beroep gedaan kunnen worden op waterbeheer zowel als drinkwatervoorziening als 'dwingende redenen van groot openbaar belang'.

- **Waterbeheer en Drinkwatervoorziening moeten gelden als 'dwingende redenen van groot openbaar belang' bij de weging van maatregelen voor natuurherstel, -behoud en -ontwikkeling.**

Aansluiten bij de uitgangspunten van Nederlandse Rijksnatuurvisie en nieuwe Natuurwet

Het recente Nederlandse beleid van de Rijksnatuurvisie en de nieuwe Natuurwet is gericht op beschermen en ontwikkelen van natuur, maar ook op doelmatig beheren en gebruiken ter vervulling van maatschappelijke functies. Ook in het Europese beleid is het van belang om meer in te zetten op functiecombinaties en de samenhang te versterken met andere beleidsterreinen zoals het waterbeleid. Bescherming mag niet te snel leiden tot afscherming. Wij pleiten voor inzet op robuuste gebieden in plaats van de vaak knellende focus op individuele soorten. Hierbij moet rekening worden gehouden met het watersysteem als ordenend principe. Net als water houdt natuur ook geen rekening met landsgrenzen. Dit is bijv. het geval bij stikstofdepositie, hierbij is bronaanpak van belang. Juist EU regelgeving kan het mogelijk maken natuurdoelen te verbinden met de waterkwaliteitsdoelen in de KRW en dit op gebiedsniveau te bekijken. Vewin pleit ook voor het mogelijk maken van concepten als habitat banking, een systeem waarbij niet alleen de negatieve, maar ook de positieve effecten van activiteiten op de natuur duidelijk worden die de negatieve gevolgen compenseren.

- **Inzet op functiecombinaties voor het behalen van water, drinkwater en natuurdoelen in plaats van het stellen vereisten ten behoeve van individuele soorten.**

Hoge administratieve lasten en juridisering

De administratieve lasten bij deze richtlijnen zijn hoog. Wij vragen met name aandacht voor de verschillende soorten monitoringverplichtingen. Bijvoorbeeld habitatbescherming is van belang voor behoud van biodiversiteit. Bij de bescherming van habitats ligt echter een sterke nadruk op behoud van oppervlak, ook als daarmee de biodiversiteit niet gediend wordt. Ook zouden de Natura2000 doelen aangepast moeten worden aan effecten van klimaatverandering. Het is van belang dat het natuurbeleid flexibeler en minder juridisch wordt. Op basis van jurisprudentie die niets te maken heeft met waterwinning, zoals de varkenshouderij, worden besluiten genomen over het vaststellen van bestaand gebruik bij waterwinning. Micromanagement en strikte regelgeving leiden tot beperkte maatschappelijke acceptatie en een lage effectiviteit van het natuurbeleid.

- **Minder juridisering en meer flexibiliteit leiden tot minder kosten en meer draagvlak**

Afstemming Europese Natuur (Vogel en Habitatrichtlijn) en Kaderrichtlijn Water (KRW) regelgeving

Zowel de Vogel en Habitat richtlijn als de KRW stellen eisen waaraan door het waterbeleid moet worden voldaan. Sommige gevallen zijn deze eisen echter strijdig of in de tijd niet op elkaar afgestemd. Met name de natuurvereisten die in de 6 jarige cyclus van de KRW moeten worden verwerkt worden komen niet of niet tijdig uit de besluitvorming uit de Vogel en Habitatrichtlijn voort.

- **Betere afstemming van watervereisten tussen VHR en KRW.**